No. 31 1840

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 12 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8den Maart.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren heeft de heer *Dugabé* de ministers onderhouden over de onlusten die te Foix hebben plaats gehad. Hij wilde de aldaar voorgevallen ongelukken aan het bestuur en inzonderheid aan den prefect geweten hebben, die eene ligte wonde door een steenworp bekomen hebbende, bevolen had dat de troepen geweld gebruikten, waarvan onschuldige vrouwen en kinderen het slagtoffer waren geworden. De heer *Dugabé* werd door den heer *Pages*, de l'Arriège, ondersteund; deze wilde dat men de betrekkingen der slagtoffers eene vergoeding van 25,000 fr. gaf. Zoowel de minister van binnenlandsche zaken, *de Remusat*, als zijn voorganger *Duchatel*, verdedigden de handeling der autoriteiten; ook de heer *Thiers* sprak ten laatste eenige woorden, dat het vergieten van bloed steeds allezins noodlottig en betreurenswaardig was, maar dat de zwakheid der autoriteiten nog veel erger zou zijn, enz. Het voorstel van den heer *Pages* had geen gevolg.

— De staatsraad heeft voor een paar dagen een officieel bezoek bij den heer *Thiers* en den nieuwen grootzegelbewaarder *Vivien* afgelegd.

— Naar men zegt heeft de heer *Guizot*, zoodra hij de tijding van de vorming van het nieuw kabinet, te Londen ontving, onmiddellijk geschreven, dat aangezien twee zijner vrienden deel van het ministerie uitmaakten, en de hangende buitenlandsche kwestien op dit oogenblik zeer gewigtig waren, hij er geen bezwaar in vond om onder het ministerschap van den heer *Thiers* gezant te blijven.

— Uit Madrid wordt van den 29sten geschreven, dat de rust sedert de onlusten op den 23 en 24sten in en om de cortes-vergadering, verder niet gestoord was geworden. Men schreef dit voornamelijk toe aan de goede gezindheid der nationale garde, die doof was gebleven voor de opruijing der bewegingspartij. De ministers hadden in de jongste moeijelijke dagen dikwijls raad genomen met de heeren *Martinez de la Rosa*, *Isturitz*, *Toreno*, *Moscoso*. — De stad was nog in staat van beleg, van welke omstandigheid het bestuur had gebruik gemaakt om verscheiden woelgeesten in verzekerde bewaring te doen nemen.

— Uit Saragossa wordt van 2den geschreven, dat de gevangenen van het fort Segura den vorigen dag aldaar zijn binnengebragt en op het kasteel opgesloten. De belegerings-troepen en de artillerie van *Espartero* hadden zich op Muniesa gerigt. *Espartero* zelfs bevond zich te Maijcas. De generaal *Ayerbe* had eene beweging van Ejalves op Camarillas gemaakt. Het fort Aliaga zou in handen der constitutionelen gevallen zijn. — Naar de karlisten zeiden bevond *Cabrera* zich weder bij het leger.

Het *Mémoreal des Pyrenées* schrijft uit Saragossa dat er spraak was om aldaar ter eere van *Espartero* een kolossaal zegeteeken op te rigten, hetwelk tot voornaamste opschrift zou hebben de woorden, die reeds op een gedenkpenning prijken: *Aan den bevrediger van Spanje.*

Het stedelijk bestuur van Barcelona heeft een betoog aan den hertog der Overwinning ingediend, om de reorganisatie en weder bewapening van de nationale garde dier stad te verwerven.

— Gisteren waren ter beurze genoteerd: 5 pCt. 112; 3 pCt. 82,90; Nap. s. 104,66; Sp. Ardoin 29⅞; Portugal 24.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 7den Maart.

Het voorbeeld der universiteit van Göttingen, om thans eenen afgevaardigde voor de Stendenvergadering te kiezen is te Hanover geenszins nagevolgd. Het den 4den dezer bijeengeroepene kiescollegie, waaronder 12 magistraatsleden, heeft de verkiezing geweigerd. Slechts vier der aanwezigen, waaronder 2 hofleveranciers hebben zich bereid verklaard, om tot de verkiezing over te gaan.

— H. M. de Keizerin van Rusland begeeft zich in het voorjaar naar Italië, en zal zich, op Hoogstderzelver doorreis, eenigen tijd te Potsdam ophouden. De Groot-vorst Troonopvolger wordt te Berlijn verwacht.

— De fransche gezant aan het Pruissische Hof, graaf *de Bresson*, is te Berlijn teruggekeerd.

— *Mehemed*-pacha heeft zich, naar men uit Alexandria schrijft, sterk beklaagd over de afzetting van den kapitein-Pacha, die zich onder zijne bescherming gesteld had, door de Porte, en hij zou op het punt gestaan hebben dit besluit voor eene nieuwe daad van vijandelijkheid jegens hem te verklaren.

Reschid-pacha zou ernstig over het nederleggen van zijnen post, als minister van buitenlandsche zaken denken, terwijl de Grootvizier alle moeite aanwendt om hem van dit voornemen af te brengen.

— De Porte zou aan de Vertegenwoordigers der vijf groote Mogendheden verklaard hebben, aan den onzekeren toestand waarin zij verkeert een einde te zullen maken, door zich geheel aan Rusland toe te vertrouwen en daarvan den bijstand te eischen welken dat Rijk haar volgens de bestaande verdragen schuldig is, bijaldien niet spoedig, door de bemiddeling der gezamenlijke Mogendheden, eene overeenkomst wierd getroffen.

— Uit Smyrna heeft men tijdingen tot den 20sten Februarij. Het geheel fransche smaldeel, uit zes linieschepen, eene brik en twee Stoombooten bestaande, bevond zich toen op de reede. — Ook het oostenrijksche smaldeel was weder voor Smyrna ten anker gekomen. De engelsche vloot lag steeds te Ourlac.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den Maart.

De kamer der vertegenwoordigers beraadslaagt nog steeds over het ontwerp van wet tegen het tweegevecht.

— *l'Indépendant* behelst een lang artikel over de beide te Brussel en te Amsterdam aanhangige processen tusschen de Algemeene Maatschappij voor de Volksvlijt en het Amortisatie-sijndicaat.

— Bij een besluit van den 6den dezer is de heer *Donnij*, advokaat-generaal bij het hof van appel te Gent en lid van de kamer der vertegenwoordigers, benoemd tot lid der finantiele commissie te Utrecht, in plaats van den heer *Fallon*, die president van de kamer der vertegenwoordigers geworden zijnde, zijne demissie als lid der commissie gegeven heeft. Bij hetzelfde besluit is tot plaatsvervangend lid der commissie benoemd de heer *Van Gaibie*, directeur der registratie en domeinen in Luxemburg.

— De minister van oorlog heeft een besluit genomen tot voorkoming van het menigvuldig misbruik dat door militairen, vooral onderofficieren, van hunne wapens buiten diensttijd gemaakt wordt.

— De groothertog van *Saksen-Coburg* is naar Duitschland teruggekeerd. Prinses *Victoria*, de aanstaande gemalin van den hertog *van Nemours*, is alhier gebleven.

— Het getal belgische officieren die vergunning gekregen hebben om de expeditie der Franschen in Afrika bij te wonen, bedraagt 15; behalve de majoor *Lahure* is er niemand van dien rang of van bekenden naam.

— Men zegt dat de kapitein *Lebron de Vexela*, die in augustus 1831 van zijn post aan het arsenaal te Antwerpen deserteerde, aanzoek gedaan heeft om weder in de gelederen van het leger opgenomen te worden.

— Gedurende de maand februarij zijn over den spoorweg vervoerd 118,644 reizigers, en aan waren voor 7,122,425 kilo's. De ontvangst heeft bedragen 307,355 fr.

— Te Audenaerde heeft een zware brand plaats gehad. De geheele kavallerie-kaserne is eene prooi der vlammen geworden. Gelukkig zijn daarbij geen menschen omgekomen; ook de paarden zijn gered.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Maart.

„Het *Amsterdamsch Handelsblad* van heden, zegt eenen treurigen pligt te vervullen te hebben, door te melden, hetgeen het tot heden toe niet konde gelooven, doch dat hetzelve nu uit ontwijfelbare bronnen was medegedeeld, dat namelijk Z. M. de koning het stellige voornemen opgevat heeft, om zich in den echt te begeven met Mevr. de gravin *Henriette d'Oultremont*.

— Uit 's Hage meldt men: » Naar men zegt zal het rijk in twee militaire divisien of kommando's verdeeld worden, waaraan groote bezuinigingen zouden verknocht zijn, als: vermindering der militaire intendanten enz.

» Eerstdaags ziet men eene lijst te gemoet van gepensioneerde generaals; ook verwacht men de onderscheidene overplaatsingen, pensioneringen als anderzins der heeren officieren van de geneeskundige dienst.

— Uit Amsterdam schrijft men: » Men meent te weten dat drie ministers: de heeren *van Maanen*, *Verstolk van Soelen* en *van Doorn van Westkapelle*, door Z. M. zijn belast geworden, met het ontwerpen van eenige veranderingen en bijvoegingen in de bestaande grondwet.

« De heer *Groen van Pinsterer* zou zich onledig houden met het ontwerpen eener proeve van herziene grondwet."

— Naar men zegt zouden 's konings kommissarissen in Luxemburg zich onledig houden met het vervaardigen eener constitutie voor het groothertogdom.

— Uit Utrecht meldt men, dat alles aldaar reeds in gereedheid is gebragt tot ontvangst van de leden der gemengde financiele commissie, wier komst men met elken dag te gemoet ziet. Men denkt, dat de werkzaamheden nog in den loop dezer week weder hervat zullen kunnen worden.

— Z. M. heeft tot staatsraden in buitengewonen dienst benoemd de heeren Mr. *D. J. van Ewijck*, gouverneur van Noord-Holland, *W. D. Cramer*, burgemeester van Amsterdam, en *Mogge Muilman*, president der Nederlandsche bank.

— Bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit zou bepaald zijn

1°. Dat het te Willemsoord liggende fregat *de Zaan* hetwelk, ter vervanging van het fregat *de Maas*, naar Oost-Indië bestemd was, met den laatsten dezer maand zal worden buiten dienst gesteld en opgelegd.

2°. Dat het fregat *de Sambre*, liggende te Amsterdam, met den 1 April aanst. zal worden in dienst gesteld, en bestemd naar Oost-Indie ter aflossing van het gemelde fregat *de Maas*, met bepaling tevens, dat de kapitein ter zee *D. Buijs*, thans het fregat *de Zaan* kommanderende, met deszelfs etat major en equipage, zal overgaan op het fregat *de Sambre*, en daarover het bevel voeren.

— Naar men zegt is de reis van den russischen grootvorst troonopvolger naar herwaarts tot in den aanstaande zomer uitgesteld.

— Bij koninklijk besluit is toegestaan de heffing van één buitengewonen opcent op de hoofdsom der belasting wegens de gebouwde en ongebouwde eigendommen en het personeel in de provincie Holland, over de dienstjaren 1840 en 1840—41, en zulks tot bestrijding der bijdrage, van wege dat gewest, in de kosten der droogmaking van het Haarlemmermeer te leveren.

— Te Leiden hebben den 9 den de publieke promotien plaats gehad van de heeren *Carolus Cornelius Aloysius Beens*, uit Breda en *Cornelis van Ginneken*; de eerste tot docter in de regten, na het verdedigen zijner Dissertatio Juridica Inauguralis: *de mora*, de tweede tot docter in de geneeskunde, na het verdedigen zijner Dissertatio Medica Inauguralis: *de Victûs ratione Lactentium.*

— Te Deventer hebben de deelhebbers in de Rijn- en Ysselstoombootmaatschappij den 5den dezer, onder het voorzitterschap van den gouverneur der provincie, eene algemeene vergadering gehouden, waarin voorloopig rekening van ontvangsten en uitgaven is gedaan, en tot eene aanzienlijke vermeerdering van het kapitaal der maatschappij ter uitbreiding der vaart besloten is.

— De bevolking der stad Breda, bedroeg op 1e Januarij 1840 12,692 personen, te weten 5766 van het mannelijk geslacht, waaronder 3771 ongehuwden, 1778 gehuwden, 217 weduwenaars; 6926 van het vrouwelijk geslacht, waaronder 4422 ongehuwden, 1820 gehuwden 684 weduwen. — Het getal R. K. bedroeg 10,723; dat der Protestanten 1811; dat der Israeliten 153; tot niet genoemde gezindheden behoorden 5 ingezetenen. Er waren 1956 huizen bewoond door 2570 huisgezinnen. Het garnizoen telde 2707 man. In 1830 bestond de bevolking uit 11097 inwoners, waaronder 9243 R. K. 1753 Protestanten 94 Israëliten en tot geene der genoemde gezindheden behoorende 7. — *vermeerderd met* 1595 Ingezetenen.

— Te Axel bedroeg de bevolking op den 1 Januarij jl. 2,275 zielen, waaronder begrepen zijn 25 militairen, destijds aldaar gedetacheerd, Het getal der Protestanten bedroeg 2,103 en Roomsch-Katholijken 172. Het aantal huizen 407 en dat der huisgezinnen 479.

— Op den 1sten Januarij 1840, bestond de bevolking der stad Zierikzee, uit 6890 zielen, te weten: van het mannelijke geslacht 3,141, van het vrouwelijk geslacht 3,749, de bevolking is verdeeld in 5,143 Protestanten, 1,681 Roomsch-Katholijken, 53 Israëliten de 13 van niet genoemde gezindheden.

— Volgens de uitkomst der jongste volkstelling der stad Goes, bedroeg het getal inwoners alhier op 1 januarij 1840, 5425 zielen; (zijnde 714 meer dan in 1830); dat der woonhuizen 911 en dat der huisgezinnen 1140; — onder de inwoners telde men 2525 van het mannelijk geslacht, en 2900 van het vrouwelijk geslacht; — de bevolking bestond uit 4362 protestanten, 1295 Roomsch-Katholijken, 50 Israëlieten en 78 van niet genoemde gezindheid.

— Uit Luxemburg schrijft men van den 7den Maart: » In den nacht van den 4 en den 5den dezer is bijna het geheele dorp Guilsdorp, in de nabijheid van Diekirch, eene prooi der vlammen geworden. Men verzekert, dat meer dan zestig huisgezinnen zich dientengevolge van alles ontbloot bevinden. Twee huizen slechts waren tegen brandschade verzekerd. De oorzaak van dezen ramp schijnt niet bekend te zijn."

— De berigten uit Parijs van eergisteren (9 Maart) zijn onbelangrijk. — Men had er tijdingen uit Madrid tot den 1sten Maart. De staat van beleg duurde nog voort, en de rust was er alzoo heerschende. In de cortes-zitting van den 29sten had de heer *Calatrava* zich met hevigheid over den staat van beleg beklaagd. — Tijdingen uit het hoofdkwartier van *Espartero* van den 29sten hielden dat de bewegingen van het constitutionele leger gestremd werden door de menigte sneeuw in het gebergte. — Te Saragossa waren den 4den 800 uitgewisselde constitutionele gevangenen aangekomen, die in een medelijdenswaardigen toestand verkeerden. — Ter parijsche beurs van gisteren (10) waren genoteerd: 5 pCt. 112; 3 pCt. 82,80; Nap. r. 104,85; Spanje 29⅝; Portugal 23⅞.

Wij hebben ontvangen de volgende nota over de IIde *kunstbeschouwing*, waarvan wij in ons nommer van den 1sten dezer gewag maakten, en waaraan wij gaarne een plaatsje inruimen, als zijnde van eene ons welbekende hand, vroeger aan onze redactie niet vreemd.

Aan de ijverige en in alle opzigten verdienstelijke pogingen van het bestuur van Breda's Departement der Maatschappij tot Bevordering der Beeldende Kunst in de Nederlanden, mag men bij herhaling eenen wel verdienden lof toezwaaijen. Door de met zorg en smaak voorbereidde kunstbeschouwingen, en door het uitreiken van opwekkende belooningen aan jeugdige beoefenaren der Beeldende Kunst, in deze stad, toont dat bestuur, dat het de hooge strekking dier Maatschappij gevoelt. Mogen elders de deelneming en medewerking door speelzucht zijn aangewakkerd, en misschien ook hier den eersten grondslag tot de vorming van een Departement gelegd hebben, dan is het echter niet te ontkennen, dat de rigting die het bestuur aan deze neiging gegeven heeft, het beoogde doel der Maatschappij op eene allezins wenschelijke wijze zal bevorderen.

De voldoening die de eerste kunstbeschouwing had voortgebragt, deed reeds vooruit zien, dat er geene middelen zouden gespaard worden, om de *tweede* nog behaaglijker te stofferen, en daardoor een prikkel te meer te geven, tot deelneming aan de derde en laatste kunstbeschouwing van het ten einde spoedende wintersaisoen.

Onder de schilderijen welke bij die gelegenheid zijn ten toon gesteld, waren er voornamelijk twee die het kunstgevoel der *dilettanten* langdurig boeiden; een *zeestuk* namelijk van den grijzen hoogstverdienstelijken SCHOUMAN de *vader*, en een *veestuk* van den even talentvollen als zedigen F. L. HUIJGENS (leeraar in de handteekenkunde aan de K. M. Akademie).

Ons voorstellende om bij gelegenheid op het eerstvermeld stuk terug te komen, bepalen wij ons thans tot de schilderij van den heer HUIJGENS. Dit stuk (hoog 1 el, breed 1 el 3 p.) stelt een Hollandsch landschap voor, gestoffeerd met ossen, paarden en eenige schapen. De laatsten worden door een' herdershond uit de weide gedreven, waardoor de ossen driftig worden en in woedende houding op den hond aankomen. Twee paarden in het gedrang der ossen, steigeren en slaan, terwijl de herder, op den achtergrond, angstig toesnelt, om zijne kudde uit het dreigend gevaar te redden.

De ordonnantie, zoowel als de groepering van dit schoone stuk is stout en rijk in wezenlijkheid en voorstelling, het kunstscheppend gevoel van eenen VAN OS waardig. De eerste indruk, welke het *ensemble* op het gevoel maakt, is eene buitengemeen gelukkige keuze van lijnen en van de waarheid der uitdrukking. Dit te behouden was moeijelijk bij de uitwerking van een onderwerp, dat zich, ja, nu en dan, wel eens in de natuur voordoet; maar waarbij de schilderachtige overgangen, vooral bij zulk een groot aantal beelden, te snel plaats hebben, dan dat zij zich diep in de ziel en het voorstellingsvermogen van eenen gewonen kunstenaar kunnen griffelen. Zeer ligtelijk had hij hier kunnen falen in de keuze tusschen waarheid en verdichtsel, om de eerste aan het laatste prijs te geven en zoo doende aan de verleiding eener warme fantasie gehoor te leenen. De toon welke over het *geheel* heerscht is zedig en rustvol, terwijl de beesten en het landschap breed en krachtig geschilderd zijn. Lucht en verschiet houden eene bijzonder treffende nuancering tusschen de kracht van den voorgrond en de rus-

tigwijkende beweging op den achtergrond. Wanneer onze berigten juist zijn, dan zal de heer Huijgens dit fraaije stuk eerlang in de residentie ten toon stellen, en voorzeker ook daar den lof inoogsten, dien zijne toenemende verdiensten in dit genre ruimschoots verdienen. Zijne begaafdheden in het vak, dat de, helaas te vroeg aan onze vereering onttrokkene, Van Os, zoo gelukkig beoefende, zijn, trouwens, reeds naar waarde geschat, en nog in het afgeloopen jaar door een der kunstbeoordeelaars van *Felix Meritis*, te Amsterdam, op hoogen prijs gesteld geweest. Het Breda's departement der Beeldende kunst rekent zich ook gelukkig, onder zijne talentvolle leden, een medelid te tellen, dat zoo veel zal kunnen bijdragen, om deszelfs oogmerken te bevorderen en op te luisteren. (*Br. P.*) —

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Frankrijk. — In het begin dezer maand is op de Louvre te *Parijs*, weder de jaarlijksche tentoonstelling van voorwerpen van Schilder-, Teeken-, Graveer en Beeldhouwkunde geopend geworden. Een getal van 3194 stukken was ter plaatsing ingezonden, maar de commissie van beoordeeling dit jaar streng in haar oordeel zijnde, heeft slechts 1849 stukken toegelaten, zoodat er niet minder dan 2,145 zijn afgewezen. Desnietemin zijn, even als in het vorige jaar, ook thans de voornaamste talenten der fransche schilderschool, voor het meerendeel in gebreke gebleven eenig stuk in te zenden. Noch de heeren Ingres, Delaroche, H. Vernet of Scheffer, hebben iets van hun penseel ter opluistering der tentoonstelling bijgedragen. Onder de kolossale historische stukken die men er aanschouwt, worden genoemd, een stuk van E. Delacroix, voorstellende *eene vrouw die, om genade smeekende, zich op de knieën werpt voor keizer* Trajanus, *die te paard is gezeten*; voorts twee voorstellingen uit den tijd der revolutie; ééne van den schilder Couder, zijnde *de opening der Staten Generaal in 1789*; eene andere van Bouchot, afmalende *het tooneel in de orangerie van St.-Cloud den 18 Brumaire, jaar VIII.* Van vreemde kunstenaars prijken op de Louvre-tentoonstelling de bekende *Slag van Woeringen*, van den jeugdigen Antwerpschen schilder De Keijzer, en een stuk van een engelsch schilder Foggo, *de lijkplegtigheden te Parga*, een kolossaal stuk van 30 a 35 voeten breedte. Omtrent den hoofdindruk der tentoonstelling, laat de verslaggever van het *Journal des Débats* Delecluze zich als volgt uit: De tentoonstelling heeft mij wel niet zwak toegeschenen, uit een materieel gezigtspunt der kunst beschouwd, maar onbeduidend met betrekking tot de uitwerking die zij op het gemoed der aanschouwers moet te weeg brengen, wel te verstaan, wanneer men de aandacht vestigt op de voortbrengselen die zich onderscheiden, 't zij door de grootte van het doek, of het belang van het onderwerp. De tentoongestelde gravures worden zeer geprezen. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen van den 2den dezer werden van wege den heer Demidoff bijzonderheden medegedeeld over eene door den heer Jacobi uitgedachte handelwijs, om door middel van de electriche werking, afdrukken van medailles en relief te bekomen. — Van het verdienstelijk werk des engelschen geoloog Lyell, is te *Parijs* dezer dagen ééne fransche vertaling verschenen, vertaald door zekere Mevr. Meulien, onder toezigt van den heer Arago 1 deel in 12°. 10 fr. — Onder de bekende *éditions illustrées* die thans te *Parijs* worden uitgegeven, behoort ook gerekend te worden de *Corinne ou l'Italie, par Mme de Stael Holstein.* De boekverkoopers Treuttel en Würtz, zullen dit best geachte werk der vermaarde schrijfster in twee groot octavo-deelen, of in 40 afl., à 50 cent. te *Parijs*, uitgeven. — Dezer dagen is te *Parijs* een stuk van den hollandschen schilder Hoedekoeter, in het openbaar voor 10,200 fr. verkocht.

Nederlanden. — Men schrijft uit *'s Hage:* » Het huis in het Westeinde alhier, waarin zich thans nog de Muzijkschool bevindt, is, naar wij vernemen, dezer dagen voor rekening eener nieuwe *Maatschappij van Schoone Kunsten* aangekocht, welke in deze residentie, onder bescherming en medewerking van Z. K. H. den Prins van Oranje, door de heeren van Rijckevorsel, de Smeth van Deurne, Huyssen van Kattendijcke, Drieling, van den Heuvel, de Ceva en Eeckhout is opgerigt. Reeds sedert lang gevoelde men de behoefte, om in *Nederland* de Graveerkunst, Steendrukkerij en Houtsnede, takken der Kunst, die grootendeels in verval zijn, op te heffen en dezelve te brengen op die hoogte, waarop dezelve buiten 's lands zijn gestegen. Dit heeft de nieuwe Maatschappij ten doel, die tevens zal trachten, door ruil met hare voortbrengselen, op eene min kostbare wijs de groote menigte prachtuitgaven, plaatwerken en geillustreerde boeken van buiten 's lands voor *Nederland* magtig te worden, waarvoor tegenwoordig groote sommen gelds jaarlijks aan de vreemdelingen worden uitbetaald. De namen van eenen Rembrandt, Rubens, Metsu, Jan Steen, Berchem en van zoo vele andere uitmuntende Schilders, waarop de Nederlandsche school zich met regt mag verhoovaardigen, zouden voorzeker niet zoo wereldberoemd zijn geworden, indien zij niet of zelve de graveernaald hadden in de hand genomen, of indien hunne voortbrengselen door eenen Visser, Houbraken, de Bast, Vinkeles en andere kundige mannen niet in het koper waren overgebragt, en wijd en zijd verzonden. Door een aanzienlijk handelskapitaal bijeen te brengen, en de Nederlandsche kunstenaars rondom zich te verzamelen, zal de nieuw opgerigte Maatschappij in staat zijn, de verdienstelijke schilders en teekenaars van onzen tijd aan Europa kenbaar te maken. De beperktheid van ons grondgebied en de weinige bekendheid van den vreemdeling met onze taal, stonden de ontwikkeling van onze prachtuitgaven met platen en steendrukken steeds in den weg; de Maatschappij zal ook dit struikelblok kunnen uit den weg ruimen, door de beschrijvingen, aanteekeningen en ophelderingen, die hunne kunstwerken zullen vergezellen, voor buitenlandsch debiet in de algemeen bekende Fransche taal uit te geven. Wij mogen dus deze Maatschappij, hoewel ons alleen het doel derzelve en niet de statuten zijn bekend gemaakt, voorloopig aan de medewerking en de belangstelling van alle beoefenaars en beminnaars der Schoone Kunsten ten sterkste aanbevelen; te meer, daar dezelve weder eene rijke bron van Nijverheid voor *Nederland* zal openen en deszelfs vorigen kunstroem in *Europa* zal handhaven of doen herleven. — Het jongste nommer van het Tijdschrift *de Beeldende Kunsten* bevat een berigt nopens een nieuw kunstgewrocht van den heer Roijer, zijnde het standbeeld van den Hollandschen Leeuw, die dienen moet tot volmaking van den *Jan-van-Spijkstoren* te *Egmond aan zee.* De heer Roijer - zegt het voormelde Tijdschrift - heeft hier een waar meesterstuk geleverd. De Leeuw, met den voorpoot op een stuk geschut, dreigt den beleediger en aanrander dood en verdelging, evenwel altijd met die edele fierheid, welke de eigenschap is van den vorst der wouden. Het is in eenen breeden en schoonen stijl behandeld, en het karakter is er wonderlijk wel begrepen; wij bewonderen den kunstenaar, die er den waterleeuw, door des dichters verbeelding gevormd, zoo meesterlijk in heeft uitgedrukt.

ALLERLEI.

Het volgende verhaal, genomen uit Heber, *Reis naar Calcutta*, moge ten bewijs dienen zoo wel van den geringen prijs, die de Hindo's stellen op het leven hunner vrouw, als van het ellendig bijgeloof, hetwelk dat volk nog beheerscht.

Op een dorp, eenige eng. mijlen van Gazipor gelegen, was een hevig verschil ontstaan tusschen twee landeigenaars over het vruchtgebruik van zeker stuk land. Een dezer partijen was een grijsaard van ongeveer zeventig jaren oud. Hij was het ook, die de zaak, in proces getrokken, verloor. Waartoe nam hij nu zijn' toevlugt? Met behulp van zijne zonen maakt hij zich meester van zijne vrouw, bijna van gelijke jaren als hij, en voerde haar, tegen wil en dank, naar het land, waarover het verschil, ten zijnen nadeele beslecht, geweest was. Hier werd zij, in een' soort van strohut, stevig gebonden, en daarop de hut in brand gestoken, zoo dat de ongelukkige den dood vond in de vlammen. Volgens het bijgeloof der Hindo's, zou er, door den dood dezer vrouw, voor altijd vloek en verwensching op dit land liggen. De geest der vrouw, rusteloos over dit land omwarende, zou zijne tegenpartij steeds beletten voordeel te trekken van dezen grond, hetwelk hem door het proces toegewezen was. De regter onder de Hindo's, die van deze zaak aan het engelsch ministerie verslag deed, liet zich er dus over uit: » Het is *eene familiezaak:* ook betreft zij slechts eene oude vrouw. Er was in dit geval ook al niets beters te doen." —

De Milaansche ingenieur Rachetti kwam, eenigen tijd geleden, op de gedachte, dat men een paard, hetwelk doorgaat, terstond tot stilstaan moet kunnen brengen, door de oogen van het dier te bedekken. Na veelvuldige proeven is het hem gelukt, eene eenvoudige, in een klein gordijn van zwarte stof bestaande, inrigting uit te vinden, welke op het hoofd des paards vastgemaakt en door een veer nedergelaten wordt, hetgeen den koetsier in staat stelt, om de oogen van het schuw geworden paard dadelijk te bedekken, terwijl het te voren noch beteugeld noch bestuurd worden kon.

Voor het zestal jonge kinderen, waarvan twee hoogst gebrekkig, van moederlijke hulp verstoken, en wier brave vader door rampen en tegenspoeden uit een burgerlijk bestaan geraakt, niet voor dezelve gelukkigen kan zorgen, is, bij de Uitgevers dezer met dankbaarheid aan den milden gever ontvangen:

Van Orphanophilus, eene Russische Coupon . . .	ƒ 50,—
Bedrag van vorig totaal	» 71,—
te zamen	ƒ 121,—

Om het lot dezer Kinderen *duurzaam te verzekeren*, daartoe wordt nog een aanzienlijker montant vereischt. Mogten vele menschlievende harten zich dus nog opgewekt gevoelen om een penningske af te zonderen, ten einde een geheel gezin voor de maatschappij te helpen behouden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Maart*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52½, drie achtste; dito 5 pCt. 98¾, zeven zest.; Kansbill. 28 dertien zest., elf zest., ¾; Sijndik. 4½ pCt. 92; Handelm. 175⅝, ½, 176; O. Indie 5 pCt. 96 15/16, dert. zest.; Ardoins 26 negen zest., ½; dito Coupons 20¾ ⅝; Fr. Uitgest. 8¼; oude Russen 105⅝; Metall. 105⅝; Columb. 19 drie achtste.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De ondergeteekende betuigt zijnen openlijken dank voor de Hulde onze geringe bekwaamheden, gedurende het Winter-saizoen ten deele gevallen, en in 't bijzonder voor dien, bij het einde der Laatste Voorstelling van het Abonnement. Is er niet aan de uitnoodiging beantwoord, men zij echter verzekerd dat dezelve bij ons met dankerkentenis wordt herdacht; dat *ik steeds zal* toonen, aan de begeerten van Breda's Kunstminnend Publiek te willen beantwoorden, strekkende deze tot grondslag, door aan de veelvuldige uitnoodigingen tot het geven eener *Afscheids-Voorstelling* te voldoen, welke zal plaats hebben op *Zaturdag* den 14. Maart 1840. Bestaande in: GASTON VAN FRANKRIJK, of DE MAN MET HET IJZEREN MASKER. Groot beroemd Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van H. Z. SZCHOKKE. De stof tot dit Tooneelspel is ontleend uit de: » *Memoires secrètes du Masque de fer, frère de* Louis XIV, *écrits par lui même et trouvés à la Bastille, par le duc* de RICHELIEU." Gevolgd door: TENIERS. Historisch Blijspel met Zang in een Bedrijf door den Heer M. WESTERMAN, met toepasselijke Slot-Coupletten. Tusschenbeide: HULDE AAN BREDA'S KUNSTMINNEND PUBLIEK, (Dichtstuk) uitgesproken door den Heer J. MUIJS.

Aanvang ten 6½ ure.

Heeren Geabonneerden kunnen tegen Abonnements-prijs Loten bij de Uitgevers dezes bekomen.

J. W. VAN VELZEN,
Opvolger van den Heer W. G. WEDDELOOPER.

*** Een ieder wordt gewaarschuwd geen GELDEN te leenen of GOEDEREN op Crediet aan Mevrouw LUZAC te geven, waarvoor geen Betaling zal geschieden door

's PRINCENHAGE, 10 Maart 1840. E. LUZAC.

*** De Ondergeteekende heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij door aankoop Eigenaar is geworden van de BIERBROUWERIJ, genaamd: *DE WITTE LEEUW*, gelegen aan de Haven alhier, toebehoord hebbende aan den Heer J. VAN DER SCHRIECK; hij beveelt zich in de gunst van zijne Stad- en Landgenooten, belovende dat alles door hem zal worden aangewend, om zich dezelve waardig te maken.

BREDA, 7 Maart 1840.

P. A. VAN RIEL.

*** Het Plaatselijk Bestuur der Gemeente *Oudenbosch*, brengt bij deze ter kennisse van KOOPLIEDEN, KRAMERS en verdere Belanghebbenden, dat de gewone JAARLIJKSCHE PAARDENMARKT, binnen deze Gemeente, uithoofde van den invallenden *Zondag*, dit jaar zal plaats hebben op *Maandag* den 16den *Maart* 1840.

OUDENBOSCH, den 9. Maart 1840.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
VAN DEN DRIES.
Ter ordonnantie van hetzelve,
L. VAN DAM, *Secretaris.*

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

IN HET EERSTE RESSORT.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

VERPACHTING VAN

TOLLEN.

De AGENTEN van het Domein te *Breda*, *'s Hertogenbosch*, de *Klundert* en *Oosterhout*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zullen op Dingsdag den 17. Maart 1840, des voormiddags ten tien ure, ten Huize van de Wed. OERS, te *Breda*, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het 1e Ressort, en ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek voor den tijd van *drie jaren*, ingaande met 1° April 1840, te middernacht, aan de Genoegbiedenden Verpachten:

De ONTVANGST der TOLGELDEN aan de respective BARRIERES, op de navolgende Groote Wegen, te weten:

1°. De Tol N°. 1, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 7, aan den Binnen-Moerdijk.

2°. De Tol N°. 2, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 7, onder *Terheyden*, omtrent de Hoefijzers.

3°. — — — 3, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 7, aan de zuidzijde van het Dorp *Terheyden*.

4°. — — — 1, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, aan den Uppelsendijk onder *Sleeuwijk*.

5°. — — — 2, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, aan den Nieuwendijk onder *Dussen*.

6°. — — — 5, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, benoorden *Oosterhout*.

7°. — — — 6, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, bij de Herberg *de Zwaan*, onder *Teteringen*.

8°. — — — 8, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, buiten de Antwerpsche poort derzelve Stad.

9°. — — — 9, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, bij de Herberg *de Roskam*, onder *Princenhage*.

10°. — — — 10, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, bij het Fort *Oranje*, onder *Rijsbergen*.

11°. — — — 11, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 3, te Hoevezand onder *Zundert*.

12°. — — — 12, op den Grooten Weg der 1. klasse, N°. 3, boven *Zundert*.

13°. — — — 13, op den Grooten Weg der 1. klasse, N°. 3, bij de Limietscheiding der Provincie *Noord-Braband* en *Antwerpen*.

14°. — — — 1, op den Grooten Weg der 1. klasse N°. 8, te *Dorst*.

15°. — — — 2, — — — — — — — — —, op den Haansberg onder *Gilze*.

De Verpachting zal voor ieder Agentschap eerst in massa en voorts in percelen plaats hebben.

Het Tarief en de Konditiën voor deze Verpachting liggen ter lezing, ten Kantore van den Administrateur der Domeinen in het Eerste Ressort te *Arnhem*, en de Agenten voormeld, en voorts te *Breda*, in het Koffijhuis bij de Wed. OERS; terwijl bij de Opzigters J. LUGTEN te *Terheyden*, en HOZEMANS te *Oosterhout*, nadere Informatiën te bekomen zijn.

AANBESTEDING.

Het Dijk-Collegie van den polder *Heerjansland*, gezegd *Nieuw-Gastel*, zal, op *Maandag* den 30. Maart 1840, des voormiddags ten 11 ure, ten Huize en Herberge van H. BUS, op *Stampersgat*, onder nadere goedkeuring, in het openbaar bij inschrijving en opbod

AANBESTEDEN:

Het BOUWEN van eenen STEENEN UITWATERING-SLUIS, door den Dijk van gemelden Polder, boven het *Stampersgat*, benevens het GRAVEN van een aldaar vereischt AFLEIDINGS-KANAAL, naar de Rivier *DE DINTEL*; en zulks met de Leverantie van alle de daartoe benoodigde MATERIALEN, ARBEIDSLOONEN, enz.

Het Bestek van Aanbesteding ligt van heden af ter lezing te *Gastel* bij BLANKERS en op het *Stampersgat* bij H. BUS, terwijl men zich voor inzage van de Teekening zal kunnen vervoegen bij den Heer DE BIE, te *Gastel*, Dijkgraaf van genoemden Polder; zullende voorts aanwijzing in loco gedaan worden op *Zaturdag* den 28. Maart aanstaande, als wanneer inzonderheid ook nadere inlichtingen zullen te verkrijgen zijn.

GASTEL, 9 Maart 1840.

Het Dijk-Collegie voornoemd,
DE BIE,
Dijkgraaf.

Op *Vrijdag* den 13 Maart 1840, des middags ten 12 uren, zal aan de Manege der Akademie publiek worden Verkocht:

Een zesjarig RUIN-PAARD, behoorende tot de rij-school van genoemd Etablissement.

Aan het geëerde Publiek wordt bekend gemaakt, als dat er op ZONDAG den 15. Maart eene NIEUWE POSTWAGEN-DIENST zal beginnen, tusschen *Breda* en *'s Bosch*, vice versa. Vertrekkende van *Breda* des morgens ten 7 ure, en van *'s Bosch* des namiddags ten 2 ure. De prijs is gesteld op *f* 2,—. De Kantoren zijn gevestigd te *Breda*, bij de Erven C. VERMUNT; te *Tilburg*, bij de Wed. VAN ROESSEL; en te *'s Bosch*, bij VOGELPOEL, in de *drie Paauwen*.

De Ondernemer,
A. MARTENS.

TE BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.